

Bölüm 1

BULANTI ve KUSMADA ANATOMİ

İbrahim CÜNEYİT¹

GİRİŞ

Bulanti anlam olarak 'kusacakmış gibi hissetmek' şeklinde tanımlanabilir. Kusma ise üst gastrointestinal sistem organ (mide ve ince barsak) içeriklerinin, ağız yoluyla zorla dışarıya atılması durumudur. Bulanti ve kusmanın etiyojisi çok çeşitlidir. Organik bir sebebi olabileceği gibi, tedavide kullanılan ilaçların etkisiyle de bu semptomlar görülebilir. Bu sebeplerin başlıcaları şunlardır; gastrointestinal hastalıklar (gastroenterit, pilor stenozu, ülser vs.), kemoteropötik ilaçlar, besin zehirlenmesi veya genel olarak toksik ajanlarla karşılaşmak, gebelik (hormonal değişime bağlı), taşıt tutması, radyasyon, aşırı stres veya duygusal değişikliğe maruziyet. Daha bir sürü sebebi sayılabilir, bu yüzden ki bulanti ve kusma hastalar tarafından söylenen şikayetlerin başında gelir. Her bulanti hissi sonrasında kusmanın gerçekleşmesine gerek yoktur. Her kusma öncesi de bulanti hissi duyulacak diye bir şart yoktur.

ORAL BÖLGE

Oral bölge, oral kavite, dişler, gingiva, dil, damak ve tonsilleri içeren bölgenin adıdır. Oral kavite (ağız), yiyeceklerin parçalanarak sindiriminin ilk başladığı yerdir. Tükürük bezlerinden salgılanan enzimler yardımıyla dişler besinleri parçalar. Daha sonra bu besinler orofarinks yoluyla mide ve ince barsaklara iletilir.

PALATUM (DAMAK)

Damak ağız boşluğunun çatısını ve nazal kavitenin tabanını oluşturmaktadır. Oral kavite ile nazal kavite ve nasofarinks ayırır. Sert ve yumuşak damak olmak üzere iki kısımdan oluşur. Palatum durum (sert damak), damağın 2/3'lük kısmını oluşturur.

¹ Araştırma Görevlisi, Doktor, Pamukkale Üniversitesi Anatomi AD, ibrahimcuneyit@gmail.com

Böylece karın içi basıncın olabildiğince yükseltilmesi amaçlanır. Ayrıca mesane ve rektum sfinkterlerinin de kasılması bu basıncın artmasına katkı sağlamaktadır. Bu sırada epiglottis kapanarak solunum yollarının korunması ve yumuşak damak yukarıya doğru çekilerek nazal kavitenin korunması amaçlanır. Böylece gastrointestinal sistem içeriğinin yalnızca ağız yoluyla dışarıya atılması sağlanır.

KAYNAKLAR

1. Moore K. L. & Dalley A. F. & Agur A. M. R., (2014), Clinically Oriented Anatomy (Seventh Edition). Philadelphia: Wolters Kluwer/ Lippincott Williams & Wilkins
2. Drake R. L & Vogl A. W & Mitchell A. W. M., (2010), Tıp Fakültesi Öğrencileri İçin Gray's Anatomi (Mehmet YILDIRIM, Çev. Ed.), Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri
3. Marieb E. N., Hoehn K., (2017), Anatomi ve Fizyoloji (İlkan TATAR, Çev. Ed.), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
4. Sanger G. J. & Andrews P. L. R., Treatment of Nausea and Vomiting: Gaps in Our Knowledge. Autonomic Neuroscience, Volume 129, Issues: 1-2, 30 October 2006, Page: 3- 16